

Szakmai beszámoló

Tisztelt Kollégium!

A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával a 2016-ban elindított *Határtalan Régészet* című országos terjesztésű archeológiai magazin zökkenőmentes megjelenését a korábbi évekhez hasonlóan szerencsére 2025-ben is az Önök támogatásának köszönhetően zökkenőmentesen biztosítani tudtuk.

Minimális gazdasági célunk – csakúgy, mint a korábbi években – az volt a 2025-as évben is, hogy a valóban nehéz, a print/nyomtatott magazinoknak a legkevésbé sem kedvező gazdasági és társadalmi környezetben is talpon tudjunk maradni. Ezt a célt szerencsére ismét sikerült megvalósítanunk. Noha a 2021-es évben már növelni szeretnénk volna a megjelenéseink gyakoriságát (a cél az évi hat megjelenés + egy Junior különszám kiadása lett volna), erről végül a szürreálisan elrugaszkodó nyomdai költségek miatt (a papír ára időközben háromszorosára emelkedett!) le kellett mondanunk. Így egyelőre – akár középtávon is – marad az évi négy megjelenés. Ez így történt 2025-ben is.

A lap kiadója, a szegedi Móra Ferenc Múzeum természetesen nem egy tőkeerős magáncég, hanem egy önkormányzati fenntartású közintézmény, mely így fokozott kihívásokkal néz szembe egy piaci szegmensben, s ennek megfelelően például a magazin széles körű reklámozásának anyagi és strukturális feltételei sem biztosítottak. Éppen ezért is állami szerepvállalás – így az NKA támogatása nélkül – valóban nehéz betölteni azt a társadalmi feladatot, amit a magazin megjelentetésével felvállaltunk: jelesül a Kárpát-medence régmúltjának, s a hazai régészet legújabb eredményeinek ismeretterjesztő, mindenki által megemészthető formában, s így mind szélesebb körben történő megismertetése. E célnak rendeltük alá már korábban a magazin szerkesztési elveit is. Így született egy mintegy 10 rovatot („Címlapsztori”, „Kontextus”, „Lelő-hely”, „Fegyvert s vitézt”, „Helló, tudomány!”, „Indiana Jones és barátai”, „Képregény”, „Recept”, „Játék” stb.) tartalmazó, a magyar családok minden egyes tagjának (a gyerekektől a nagyszülőkhöz) olvasmányt kínáló, valóban magazin

jellegű kiadványsorozat. Mindezt ráadásul úgy sikerült megvalósítanunk, hogy a szakmai nívóból, szakmai normákból egy cseppet semadtunk lejjebb. A magazin szerzői sorában egytől-egyig a hazai régészet jeles képviselői: egyetemi professzorok, docensek, adjunktusok, kiváló muzeológusok, a társtudományok képviselői és a legkiválóbb PhD hallgatók kaptak helyet. Elmondhatjuk, hogy maga a régész-szakma is befogadta és elismerte a Móra Ferenc Múzeum régészeti magazinját, a korábbi évekhez hasonlóan 2025-ben is számos hazai és határon túli magyar kolléga küldött cikket, tanulmányt a magazinunkba. Igyekeztünk a fiatal tudósok közül is minél több kollégát megszólítani, felkérni, hiszen nagyon fontosnak találjuk az utánpótlás képzését és a tehetséggondozást. A 2025-ben kapott rengeteg pozitív olvasói visszajelzés, levél is azt mutatja, hogy továbbra is jó úton járunk.

A 2025-as évben is sikerült megtartanunk a 2018-as évben elindított trendet, hogy a nemzetközi történések mellett még hangsúlyosabban jelenjenek meg a Kárpát-medence régmúltjához kapcsolódó témák. Ezt erősítheti tovább az is, hogy 2021-től egy új lapterjesztői szerződésnek köszönhetően a magazint a határon túli magyarlakta régiókban is elkezdtek árulni, így a Vajdaságban, Erdélyben és a Partiumban, valamint a Felvidéken és a Csallóközben. Ezért is figyelheti meg a gondos szemlélő a címlapjainkon, hogy most már nem csak forintban, de euróban, lejben és dinárban is fel kellett tüntetnünk a lap árát.

A roppant nehéz 2022-es év két további változást hozott a magazin életében. A legnépszerűbb, legolvasottabb rovatainkat megtartottuk, de néhányat (pl. „Blogoló”) elengedtünk, helyettük igyekszünk egy kicsit nagyobb betekintést engedni a magazint megjelentető szegedi múzeum régészeti kutatásaiba, aktuális ásatási eredményeibe, így új rovatot hoztunk létre „A szegedi múzeumból jelentjük” címmel. A 2024-es évhez hasonlóan a 2025-ös évben már több izgalmas cikk is napvilágot látott ebben az új rovatban. 2025-ben rovataink száma is tovább bővült egy, a Magyar Régész Szövetséggel kötött megállapodásnak köszönhetően. Az elmúlt évben már minden számunkba beszerkesztettünk egy-egy olyan cikket, amely a Magyar Régész Szövetség égisze alatt készült, Vindus Melinda tollából.

A másik 2022-es változás a már említett papírár emelkedés miatt kikényszerített, de nagyon szükséges lépés volt. Egyrészt a korábbi papírt, amelyre a magazint nyomták egy olcsóbb, valamivel könnyebb papírra kellett cserélnünk (ez egyébként a lap olvashatóságát érdekes mód még növelte is), a másik döntés a terjedelemből szólt, a korábbi 100 oldalra le kellett csökkentenünk 80 oldalra. Ebben az esetben nem a „fünyíró elvet” követtük, azaz nem mindenhol vettünk el, hanem a már említett módon rovatokat (például: képregény, fejtörő stb.) hagytunk el, ezzel azt értük el, hogy az olvasók a tényleges régészeti tartalmakat változatlan terjedelemben kaphassák meg, illetve olvashassák. A lap terjedelme nem, a papír

minősége viszont a 2024-es évben ismét változott. A gyorsan változó papírpiaci mozgások miatt az a papírtípus, amire eredetileg nyomták a magazint a 2024-es évben olcsóbbá vált, mint az annak lecserélésre 2022-ben behozott papírtípus, így visszatértünk a magazin eredeti papírminőségéhez. Ezt használtuk az elmúlt, 2025-ös évben is.

Ami a tartalmi kérdéseket illeti, ebben szerencsére megalkuvásmentesen (noha tematikailag kicsi változásokkal) zajlott a pályázati év:

2025. március 1-én, a vállaltaknak megfelelően jelent meg az évi nagy sikerű első számunk, amely a „Jégkorszak” címet viselte. Ebben a hazai paleolitikum legkiválóbb kutatóinak cikkeit gyűjtöttük csokorba. A lapszám kiválóan illeszkedett a 2025 tavaszán a szegedi Móra Ferenc Múzeumban nyílt „Jégkori ember”, majd a kapuit nyáron megnyitott „Jégkorszak” kiállításához, mely évtizedek óta a témában a legjelentősebb vidéki kiállításnak tartható.

2025. június 1-én ünnepeltük a *Határtalan Régészet* születésének tizedik évfordulóját, első lapszámunk ugyanis 2016. június 1-én jelent meg. Tíz évvel ezelőtt „Hunok aranya” címmel került újságosokhoz a magazin, ezért végül az a döntés született, hogy a nyári számunkat ismét szenteljük inkább a hunoknak. Ez jó lehetőséget teremtett arra, hogy áttekintsük a hun korszak régészeti kutatásának elmúlt évtizedes fejleményeit. A lapszám címe „A káprázatos hun kor” lett. Kiderült, hogy az olyan hagyományos tudomány, mint a régészet is milyen számottevő új eredményeket érhet el 10 év leforgása alatt. Az eredetileg erre az időpontra tervezett „A Borostyánkőút ékköve: Savaria” című lapszámunk (részben a szombathelyi múzeum kérésére is) így végül átkerült 2026-ra. Most zajlanak a szerkesztési munkálatai, március 1-től lehet majd ezt megvásárolni.

2025. szeptember 1-én jelent meg a talán legnagyobb érdeklődésre számot tartó számunk, a „Határtalanul: Erdély régészete” címet viselő magazinunk. Néhány évvel ezelőtt kezdtünk el egy „sorozatot, a sorozaton belül”. Célunk az volt, hogy a határon túli magyar lakta területek friss régészeti eredményeit bemutassuk a szélesebb olvasóközönségnek. Az első, idevonható szám a „Határtalanul: a Vajdaság régészete” címet viselte. Most jött el az alkalom, hogy ezt a sorozatot folytatva Erdély régészeti kutatását foglaljuk össze. Egy tehetséges fiatal erdélyi magyar régészgeneráció legkiválóbb képviselői tiszteltek meg bennünket cikkeikkel. Az eredmény – én azt gondolom – magáért beszél. Izgalmas, színes, gazdagon illusztrált cikkek segítségével tekintettük át az őskortól egészen a kora újkorig a Erdély friss régészeti kutatási eredményeit.

A 2025-as év végére, december 1-re készült el egy sokak érdeklődésére számot tartó lapszám, mely a „Sírablók” címet kapta. Ebben a bronzkortól egészen a honfoglalás korig terjedően foglalták össze régész szerzőink mindazt, amit a Kárpát-medence temetkezési helyeinek kifestésairől lehet tudni, de szó esik távoli tájak, így Japán sírablóiról is.

A lap példányszámai továbbra is 4500 db/lapszám. Fogyasztói ára: 1490 Ft. Eladott példányszámok száma 2025. december 31-ig bezárólag lapszámokra lebontva: 2025/1. 1398 db, 2025/2. 1659 db, 2025/3. 1452 db 2025/4. még nincsen hivatalos adat róla. Előfizetők száma: 483 fő

A lapszámok elektronikus elérhetősége:

<https://moramuzeum.hu/hr-magazin-2025/>

A remittenda mennyiségét a 2021-es évtől új kezdeményezéssel igyekeztünk tovább csökkenteni, más lapokhoz hasonlóan elindítottuk a korábbi számaink válogatás-sorozatot, ennek keretében jellemzően két korábbi számot összecsomagolva kedvezményes áron juttattunk el az újságosokhoz, ezzel is növelve az eladásainkat. Ezt a tendenciát 2025-ben is folytattuk.

A 2025-es év archivált lapszámait az NKA-val kötött szerződésnek megfelelően felkerültek az OSZK oldalára, onnan szabadon letölthetőek, olvashatóak.

A növekvő Facebook követéseknek, az előfizetéseknek, valamint a hírlapi eladásoknak a lassú növekedése alapján továbbra is úgy ítéljük meg, hogy az érdeklődés a magazin iránt lassan, de biztosan növekszik. Kitartó, szívós munkára van azonban a továbbiakban is szükség, hogy az olvasók bizalmát megháláljuk. Ennek érdekében a most következő 2026-ös évben is számos újdonsággal készülünk. Egyébként már javában zajlanak a 2025. évi számok előkészítési munkálatai. Ebben az évben az alábbi számok megjelenése várható:

2026/1: „A Borostyánkőút ékköve: Savaria” (március 1.)

2026/2: „Mohács 500” (június 1.)

2026/3: „Régészeti helyszínelők” (augusztus 1.)

2026/4: „Kolostorok, szerzetesek, zarándokok” (december 1.)

2025. évi támogatásukat még egyszer nagyon köszönjük!

üdvözlettel:

Szeged, 2026. 01. 28.

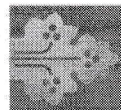
Dr. Felföldi Szabolcs

főszerkesztő - Határtalan Régészet

Magyar Nemzeti Múzeum
Közgyűjteményi Központ

ORSZÁGOS
SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR

Nemzeti Kulturális Alap

részére

1085 Budapest, Gyulai Pál utca 13.

Tárgy: NKA-igazolás

Tisztelt Cím!

Igazolom, hogy a **Móra Ferenc Múzeum** kiadónak a **Határtalan régészet** című időszak kiadványából 2026. január 13-ig a 2025/1-4. lapszámait megkaptuk, archiváltuk és online közzétettük a <http://epa.oszk.hu/03200/03255> URL címen.

Budapest, 2026. január 13.

Tisztelettel:

Ipacs Eszter

Digitális Bölcsészeti Központ
Alkalmazás- és Digitálistartalom-fejlesztési Osztály

Emberi Erőforrás Társkezelő
Nemzeti Kulturális Alap
Épített Örökség Kollégiuma

Iktatószám 32-3-2026/28

Hiv. szám:

Tárgy: Nyilatkozat a remittendáról

Ügyintéző: Kulik Melinda

Nyilatkozat a remmitenda sorsáról

Alulírott Fogas Ottó, mint a Móra Ferenc Múzeum igazgatója nyilatkozom, hogy a 503101/00315 azonosítószámú A Határtalan Régészet című nyomtatott sajtótermék megjelenésére című pályázat során megjelent Határtalan Régészet magazin visszamaradt számait raktáron helyeztük el.

Kelt: Szeged, 2026. január 12.

Fogas Ottó
múzeumigazgató

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

Épített Örökség Kollégiuma

Pályázati azonosító: 503101/00315

Nyilatkozat

az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról

Alulírott Fogas Ottó [pályázó képviselőjére jogosult] a Móra Ferenc Múzeum [pályázó neve] képviselőjében eljárva kijelentem, hogy az általam megvalósított tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett **állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény (2016/C 262/01) 34. pontjában meghatározott**, az alábbiakban felsorolt **feltétel teljesült**:

- a támogatandó tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek, az általam benyújtott pályázatba foglalt tevékenységek kapcsán piaci bevételeim nem érik el működési költségek legalább felét.

Jelen nyilatkozattal kötelezettséget vállalok arra, hogy az általam benyújtott beszámolóban a fenti feltétel teljesülését alátámasztó tényeket, körülményeket és bizonyítékokat helyszíni ellenőrzés esetén rendelkezésre bocsátom, továbbá a pénzügyi elszámolás során a támogatott tevékenységgel kapcsolatban felmerült költségeket jogcímek szerinti bontásban, részletesen bemutatom.

Kelt: Szeged, 2026. január 12.

pályázó képviselője

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

Épített Örökség Kollégiuma

Pályázati azonosító: 503101/00315

Nyilatkozat

az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról

Alulírott Fogas Ottó [pályázó képviselőjére jogosult] a Móra Ferenc Múzeum [pályázó neve] képviselőjében eljárva kijelentem, hogy az általam megvalósított tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett **állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény (2016/C 262/01) 196. pontjában meghatározott**, az alábbiakban felsorolt **feltétel teljesült**:

- a támogatandó tevékenységből megvalósuló szolgáltatásokat elsősorban magyar állampolgárok veszik igénybe, ezért a támogatásban részesített tevékenység más tagállamok piacaira és fogyasztóira legfeljebb marginális hatást gyakorol.

Jelen nyilatkozattal kötelezettséget vállalok arra, hogy a feltétel teljesülését alátámasztó tényeket, körülményeket és bizonyítékokat a szakmai beszámolóban részletesen bemutatom az alábbiak szerint:

1. A támogatott tevékenység megvalósítási helyének (helyszíneinek) ismertetése,
2. A támogatott tevékenység céljának ismertetése, és a megvalósulás körülményeinek bemutatása (a programmal elérendő cél, a megvalósításban résztvevők, a szolgáltatást igénybe vevők körének ismertetése).

Kelt: Szeged, 2026. január 12.

pályázó képviselője